

otthont, a klasszikusoktól a kísérleti előadásokig.

A fesztivál, amely több kortárs előadást is vendégül lát, egyre növekvő népszerűségnek örvend. Az Egri Szimfonikus Zenekar nemcsak szervezője, de rezidens együttesként aktív résztvevője a fesztiválnak. Idén két opera és két operakoncert közreműködője lesz az együttes.

A gazdag évet hagyományosan az óvodásoknak szóló Mikulás váró koncerttel, majd az Adventi hangversennyel zárják.

A **Váci Szimfonikus Zenekar** küldetése a váci régióban élő polgárok számára a zene örök értékeinek képviselője, közvetítője, ezzel is hozzájárulva a kulturális esélyegyenlőség megvalósításához.

Cél, hogy minden korosztály találjon a zenei palettán olyan programot, amelyre szívesen látogat el, ami értéket közvetít számára, ahol együtt lehet hasonló érdeklődési

körű társaival, ahol tevékenységével hozzájárulhat a helyi társadalom formálásához.

„Feladataink közé tartozik „a magyar kultúra értékeinek megteremtése, valamint azok közvetítése a helyi lakosság felé. Szerepet kell vállalnunk a hagyományok ápolásában, megőrzésében, átadásában, valamint a sajátos helyi kultúra gazdagításában. Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés és a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása kiemelt jelentőséggel bír, ahogy fontos feladatunk az ifjúság és a felnőtt korosztály zenei nevelése, hozzájárulva ezzel az egész életen át tartó tanulási folyamathoz” – hangsúlyozta ki Farkas Pál.

A 2016-os évadhoz hasonlóan (92 előadás) gazdag évad elé néz a zenekar. A hagyományos szimfonikus zenekari programok mellett ifjúsági hangversenyeket rendeznek, és színházi szolgálatot is ellátnak. Május ele-

jén, Dunakeszin Varázslatos hangjegyek címmel Mozart Varázsfuvola nyitánya és a C-dúr zongoraverseny K467 hangzik el Ungár Cecília (a Dunakeszi Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Virtuózok 2017 válogatójába jutott növendéke) részvételével. Szintén Dunakeszin júniusban stílszerűen a Szentivánéji álom Szabadtéri előadását láthatja a közönség Szent Iván-éj-jelén. A váci Székesegyházban Hangverseny a reformáció 500 éves évfordulója címmel Mendelssohn estét szervez a zenekar, majd szeptemberben a II. Danubia Talents Nemzetközi Zenei Verseny nyitóhangversenyének keretében az előző évi verseny zenekari különdíjasainak nyitóhangversenye hangzik el, Farkas Lili közreműködésével Beethoven c-moll zongoraversenyét (Op. 37. No. 3.) és Dai Sugimoto játékaival Csajkovszkij b-moll zongoraversenyét (No 1. Op. 23.) hallhatja a közönség. (Szekeres Nikolett)

Opera – némafilmes hangulattal

„ez a zene örökérvényű...”

Különleges produkciót láthattak azok, akik 2017. február 18-án a MÜPA-ba látogattak, ugyanis Káel Csaba rendezésében Rossini A sevillai borbély című darabja egészen újszerű megvilágításba helyeződött, és mind vizuálisan mind az operajátszás tekintetében kivételes előadás született.

■ *Miért éppen A sevillai borbélyra esett a választása?*

– Főképpen azért, mert ez az egyik kedvenc operám. Eleve nagyon szeretem az alapjául szolgáló Beaumarchais történetet, amely láthatóan nem csupán Mozart, de Rossini számára is tökéletes inspiráció volt. Nagyon szerethetőnek találok a figurákat, bravúros a zenei karakterábrázolás, és magával ragadó az a humor, amit Rossini képvisel. Az elmúlt évben volt a mű ősbemutatójának 200. évfordulója, többek között ennek apropóján mutattuk be az előadást Szombathelyen majd a Tokaji Fesztiválatlanban, most pedig a Müpában, a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben.

■ *Miben változott az előadás az előző két megjelenéshez képest?*

– Szendrényi Évával, a darab díszlettervezőjével tulajdonképpen már a legelejétől úgy terveztük – ahogy már a korábbi elő-

adásainkat, például a Don Pasqualet is –, hogy a díszlet alkalmas legyen arra, hogy minél több helyszínen megjelenhessen a produkció, legyen az akár szabadtér, akár előadóterem, akár a Magyar Állami Operaház, akár a Müpa. Amiben komolyabb változás történt, az a szereposztás. A szombathelyi és a tokaji előadáson kiváló magyar gárdával dolgoztunk, de ebből végül csak Megyesi Schwartz Lúcia és Bőjte Sándor maradt meg, a többi szerepben neves olasz és amerikai énekesek láthatók, hallhatók. René Barbera korunk egyik legkiválóbb belcanto tenorja, Bruno de Simone pedig a régi nagy olasz iskola egyik – reményeim szerint korántsem utolsó – mohikánja. Ez az iskola a commedia dell'arte hagyományait ápolja, én a Scala kapcsán ismerem jól e korszakot, ahol utolsó nagy periódusában még Claudio Abbado volt a főzeneigazgató és olyan nevekkel dolgozott, mint Paolo Montarsolo. Jean-Pierre Ponnelle is sok-sok

Kael Csaba

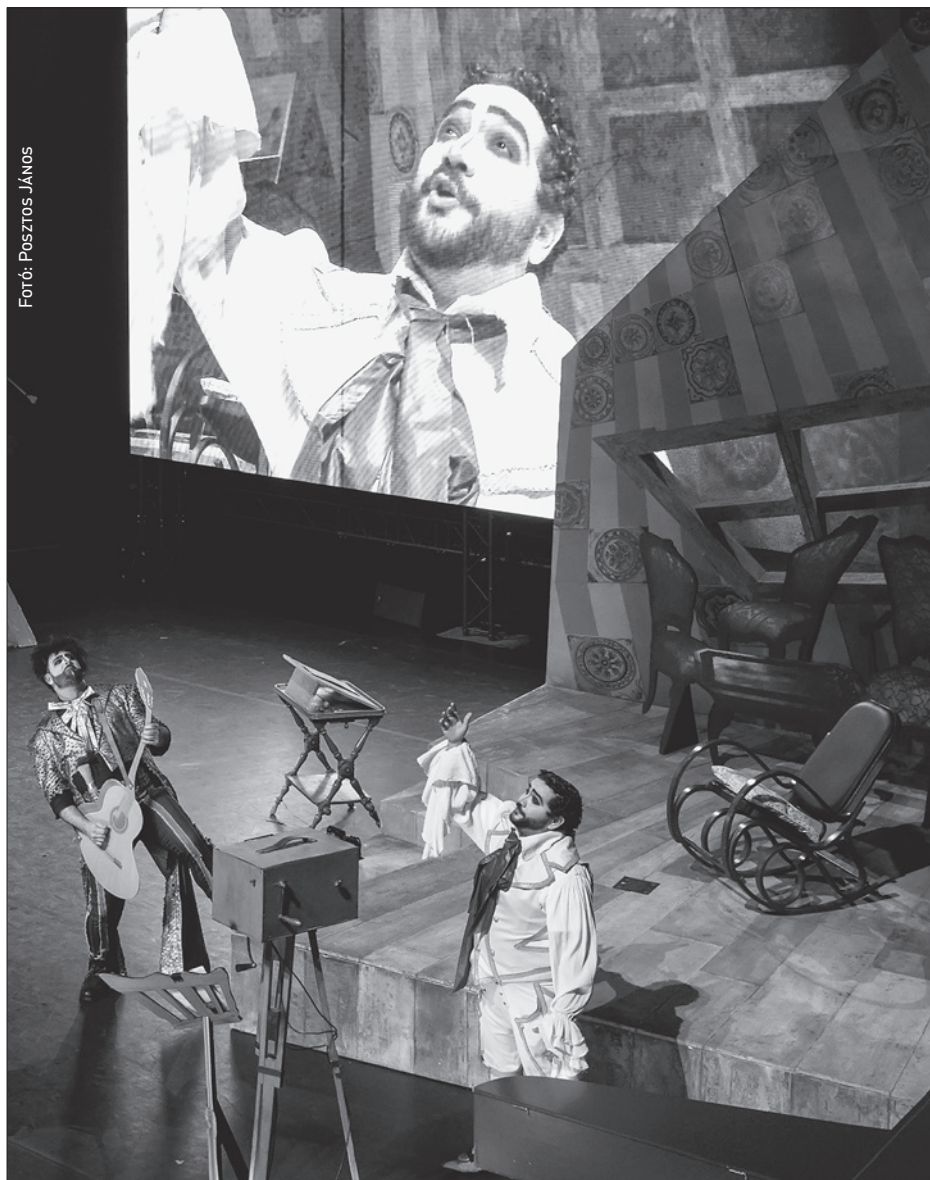
produkciót megfilmesített és televízióra alkalmazott ebből a korból, többek között *A sevillai borbélyt* is. Hozzá kell tennem, hogy a magyar tehetségeinknek is nagyon jót tett, hogy világsztárokkal léphettek egy színpadra, öröm volt látni, hogyan működik együtt, hogyan motiválja és segíti egymást ez a nemzetközi csapat, Cser Krisztiánt, kitűnő basszistánkat és Balga Gabriella Berta-alakítását is elismerően fogadta a szakma és a közönség.

■ *Tim Burton, némafilm és német expreszszionizmus, ezek a hívószavak jellemezték az előadás beharangozóját, mit gondolt ezekről a címkekről és mit keres a némafilm az operában?*

– Alapvetően filmes vagyok, tehát a film, mint műfaj, mindig kísért. A commedia dell'arte ráadásul nagy hatással volt a némafilmekre, hiszen a hangsúly a túlzó gesztusokra, expresszív mimikára helyeződött, ez a játéktípus pedig nagyon illik Rossini operájához. Az ötlet innen érkezett, és maga a játékhely is egy korabeli filmes stúdióra emlékeztet – ebben a különleges környezetben mozgattuk a szereplőinket. Sok operaénekes használja egyébként ezt a sajátos, túlzó játékmódot, olykor karikatúra-szerű gesztus- és mimikavilágot, általában inkább azt kell kérni tőlük, hogy vegyenek vissza belőle, de most kivételesen az volt az instrukcióm, hogy még, még és még! A tökéletes árnyok megtalálása persze kulcsfontosságú ilyenkor: a kamerák által megmutatott és elrejtett pillanatok különleges ritmust diktáltak, hiszen a totáloknak köszönhetően szó szerint felnagyíthattunk egy-egy pillanatot, rezdülést, ezzel finoman irányítva a néző figyelmét, ellenpontozva vagy kiemelve Rossini művének megkapó humorát és báját. A háttér-megoldást is korabeli színpalotákra leltük el: régen ezt úgy oldották meg, hogy nagy tekercekre festették a tájképeket, szobabelsőket és ezeket a színpalotákra továbbtekerték. Mi is ezt vettük alapul, csak éppen a modern technika eszközeivel teremtettük meg a – vetített – háttér- és oldottuk meg a cseréket. A korabeli kamera és kellékek megidéztek ezt a nosztalgikus, régi stúdióhangulatot, a kivetített filmrészletek pedig a szép árnyalattal és a karcos hatással segítettek az atmoszférateremtésben. A kameráknak köszönhetően kivételes hatást érthettünk el a filmidő és a valóság találkozásával.

■ *Mi lesz az előadás sorsa?*

– Ez egy nagy kérdés, hiszen ahogy az eddigi bemutatók helyszínei sem, úgy a Műpa sem repertoárszínházként működik, de természetesen azért vannak további lehetőségek a továbbjátásra. A hármas koprodukció azért is volt jó konstrukció az előadás létrehozásához, mert így az ország keleti, nyugati felén és most már itt, a fővárosban is hallhatták ezt a remek Rossini operát. Ráadásul Hollerung Gáborral, régi barátként is nagyon jó volt együtt dolgozni, élveztük a közös munkát, és a Budafoki Dohnányi Zenekar is nagyon sokat adott az előadáshoz. Németh Anikó jelmezei pedig, aki rengeteg némafilmet végigtanulmányozott a produkció kedvéért, elképesztően sikerültek.

Figaro / Pietro Spagnoli; Almaviva gróf / René Barbera

■ *Ma már nem meglepő, hogy összművészeti projektek, sokszínű, eklektikus előadások láthatóak lépten nyomon, mégis hallhatunk olyan hangokat is, hogy mindez elvesz magából az operából, mit gondol ön erről, mit üzen egy ilyen előadás?*

– Azt üzeni a hagyományos színháznak, hogy a karakterek minél precízebb megfogalmazásának, a konfliktusok erős és pontos bemutatásának, a jó játéknak nincs ellenfele, ez a színjátszás legegyszerűbb alapja. És hogy hogyan sikerül elérnünk, hogy az énekesek kiemelkedően játsszanak színészeik is? Sok próbával – bár a próbaidőszak sajnos nem volt túl hosszú –, és közös gondolkodással, hiszen a művészek tényleg bevonódtak az alkotói folyamatba, azonosultak a vízióval és a karakterekkel. Természetesen mindez nemcsak a rendezésnek, hanem Rossini kivételes zenéjének is köszönhető. Bár a történetet mindenki ezerszer látta-hallotta már, így nem hat a meglepetés erejével, de ez a zene örökérvényű és csodálatos, és a némafilmes hangulatnak köszönhetően pedig olyan különle-

ges karakterek születhettek, mint Megyesi Schwartz Lúcia Rosina-ja, akinek a játéka hatalmas élmény volt, hiszen tökéletesen sajátította el a némafilm szereplők mimikáját. A látvány és a tér tekintetében egyértelmű volt, hogy elemeljük a valóság helyszínétől: nem akartuk, hogy egy valóságghú Sevilla köszönjön vissza, nem kisrealista szituációba akartuk helyezni a darabot. Azt szeretnénk volna, ha érzi a közönség, hogy ez díszlet, játék, illúzió.

A sevillai borbély egy igazi, helyenként árnyalt és fanyar, helyenként szókimondó és harsány humorral átszótt *opera buffa*, amiben a jellem- és helyzetkomikum egyaránt pompásan élvezhető – ez a sajátos humor meghatározza az előadás sodró ritmusát és pontosan ebben van a zsenialitása, ezt kell élménnyé tenni a közönségnek, mi is ezt szeretnénk volna megmutatni. Itt is áll Karinthy híres mondása: „Humorban nem ismerek tréfát!”; az emberek mára leszoktak arról, hogy az operában nevéssenek, pedig ez egy vígopera!

Szekeres Nikolettá